

Gondolatok a terhelhetőség vizsgálatok alapadatainak előállítása kapcsán

MASZESZ

A TELEPÜLÉSI TISZTÍTÓK TECHNOLÓGIAI HATÁRÉRTÉKEI SZABÁLYOZÁSÁNAK
FELÜLVIZSGÁLATA – KERÉKASZTAL BESZÉLGETÉS

2018. NOVEMBER 29.

SZALAY GERGELY, VTK INNOSYSTEM KFT.

Ki készíti a terhelhetőségi vizsgálatot?

Előírják: a 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól, és a 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól, a területi határértékektől való eltérés esetén.

Vízügyi hatóság:

- a határértékek megállapításához, módosításához (pl. elvi vízjogi engedély, üzemeltetési engedély)

Kérelmező:

- új telep tervezési értékeihez
- meglévő telep határérték enyhítési kérelemhez

Abból főzzünk, ami van...

Mindegyik esetben a közös az, hogy nincs idő a befogadó hidrológiai és vízminőségi viszonyainak megkutatására, tehát azokat az adatokat kell használni, ami rendelkezésre áll. Mire is van szükség?

- szennyvíztisztító telepek terhelési adatok és a kibocsátási pont körüli vízminőség mérések,
- befogadó víztest mértékadó $Q_{66\%}$ vízhozama és középsebessége,
- befogadó víztest aktuális vízminőségi jellemzői a monitoring ponton,
- a befogadóra jellemző k lebomlási tényező értékei komponensenként.

Telepi mérések

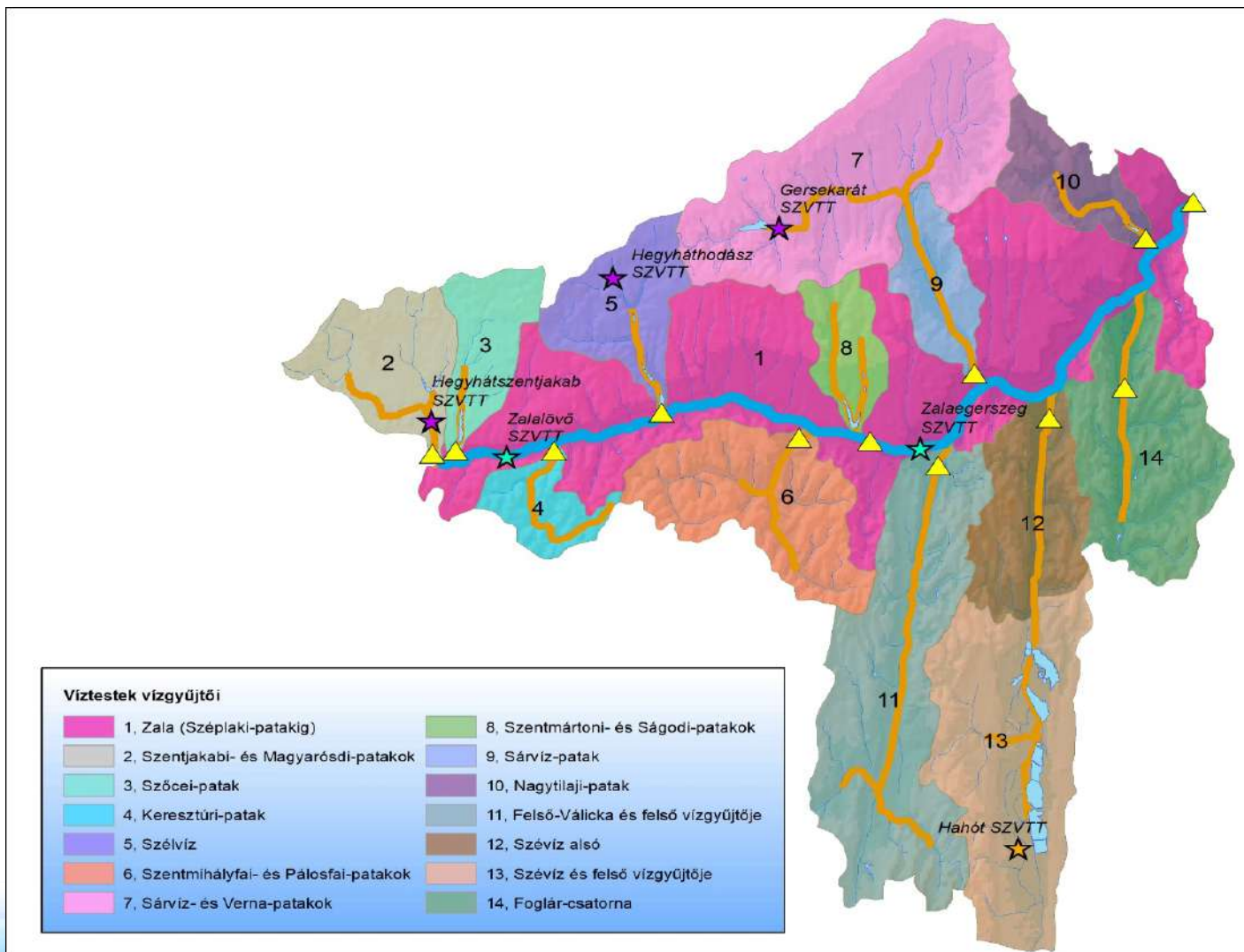
- Folyamatos az adatok előállítása és hozzáférhető az érintett telep üzemeltetőjétől (az adatok megbízhatósága változó).
- A vízgyűjtőn található más, eltérő üzemeltetőjű telepek: a hozzáférés nem feltétlenül egyszerű – hatóságok előnyben.
- Az OKIR – telepi terhelések
  - hiányos és az adatok feltöltése jelentős késéssel történik
  - éves átlagok, amelyek elfedik a részleteket
  - kérdés, hogy mérés részletességű adatszolgáltatás kérhető-e a hatóságtól?

Befogadó mértékadó vízhozama

Itt a legnagyobb a bizonytalanság, legérzékenyebb adat!

- Csak állami adatszolgáltatás, ha van adat.
- Az idő haladtával rendszeresen újraszámolandó.
- Ha egyáltalán nincsen, akkor lefolyásmodellezés (csapadék- és vízgyűjtőadatok).
- Van Q adat, de egy távoli szelvényre (modellezés).
- Van V adat $\rightarrow$ vízhozamgörbe $\rightarrow$ vízhozam.
- Jelentős hozamú kibocsátók hatásának vizsgálata kell, e nélkül előfordulhat, hogy $Q_{66\%} \leq Q_{\Sigma t}$.
- Minden modellezhető és számítható, ha van idő és erőforrás.
- Ahány szakember, annyiféle mértékadó vízhozam és terhelhetőség.

Zala (Széplaki-patakig) víztest

Befogadó vízminőségi adatai

- Jobb a helyzet, mint a VGT előtt, mert minden víztesten történnek mérések, de nem minden évben, kis-közepes vízfolyásokon gyakori a 3-4 év hézag.
- Egy év vízminőségi adatai érvényességének kiterjesztése 4-5 évre jelentős hibaforrás lehet , mivel erősen vízhozamfüggő.
- Eközben a vízminőségi adatokból ki kellene tudni szűrni a szennyvíztisztító telepek kibocsátásaiban bekövetkező jelentős változások hatását.
- Ellentétben a vízhozammal, a vízminőségben domináns az antropogén hatás, ezért mindig az utolsó homogén időszak a mértékadó. Kevés adatból ez nehezen meghatározható!

Lebomlási tényező

- A mederbeli öntisztulás, egyszerűsített modell, függ
  - vizsgált paramétertől (KOI, BOI, öN, öP stb.),
  - a mederben megtett úttól,
  - a vízfolyásszakasz szelvényközépsébségétől ($Q_{66\%}$),
  - k - anyagra jellemző lebomlási tényezőtől.
- A k tényező meghatározható minimum 1 éves célzott méréssorozattal, erre nincs idő. Ehelyett szakirodalmi adatok, kevés támponttal, így meglehetősen szubjektív.

Összegzés

A terhelhetőségi vizsgálat része a hatósági eljárásnak, ezért elvárható, hogy minden érintett ~~azonos~~ hasonló alapokról indulva ~~azonos~~ hasonló eredményre és következtetésre jusson.

Együtt gondolkodás kell:

- Egységes elvek az adatok előállítására, amiben az állam nagyobb szerepet kell vállaljon.
- Egységesített módszertan a vizsgálat elvégzésére.

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

szalay.gergely@innosystem.hu

Tel: +36-1-215-8857